

III.

Ο γέρος που άκουγε τα ωραιότερα τραγούδια.

Περπάτησε τα εκατό περίπου μέτρα ουδέτερης ζώνης βαρυστημένα, όχι δε το είχε μετανιώσει, φαίνεται ήταν γραφτό του αυτά τα σύνορα να τα διασχίζει με τα πόδια, η σιδηροδρομική σύνδεση είχε διακοπεί, για αεροπλάνο ούτε λόγος, οι ριπές των αντιεροπορικών έκρυβαν τον ήλιο, μόνη λύση το ταξί από τα σύνορα, του έψαξαν το σάκο, σφράγισαν το διαβατήριο, ούτε τον ρώτησαν που πήγαινε, αυτές τις ερωτήσεις τις είχαν κάνει στη πρεσβεία για να πάρει τη βίζα, τους είπε την αλήθεια, οι υπάλληλοι γέλασαν, όχι όμως για αυτό που νόμιζε, θα καταλάβαινε αργότερα το γιατί.

Ο ταξιτζής τον περίμενε σαν ξερολούκουμο, ο Νίκος το έβλεπε στα μάτια του, κάπνιζε ακουμπώντας στο καπό μιας μαύρης Μόσκβα μοντέλο εικοσαετίας, οι γρατσουνιές της έφερναν στη χαρακωμένη μουτσούνα του αφεντικού της, μα δεν θα του έκανε τη χάρη, θα κατέβαζε το αγώι κάτω από τα μισά, είχε πάρει τις πληροφορίες του, το δρομολόγιο σήκωνε παζάρια, έτσι και έγινε.

- Μπίζνες; ήταν η πρώτη κουβέντα που του πέταξε ο Στόικο, βάζοντας μπρος τη μηχανή. Τώρα με το εμπάργκο... πολλά λεφτά. Πετρέλαιο ή τρόφιμα; Ή μήπως γυναίκες;

- Τίποτα απ' όλα αυτά.

- Ε τότε;

- Ψάχνω μια παλιά μου φίλη.

Ο Στόικο ανασήκωσε τους ώμους, άνοιξε με τον αντίχειρα ένα πλακέ πακέτο, τράβηξε το μεσαίο τσιγάρο με τα δόντια και πάτησε τον αναπτήρα κάτω αριστερά και τη κασέτα πάνω δεξιά στο ταμπλό, ένα μίγμα ποπ και έθνικ σκέπασε τον θόρυβο που έκανε το τίναγμα του αναπτήρα, ο Νίκος προσπάθησε να το διασκεδάσει, από παλιά το πρώτο που έψαχνε σε μια χώρα ήταν η μουσική της, μα αυτό που άκουγαν τα αυτιά του δεν σήκωνε κριτική, δεν θα το άντεχε για πολύ, ήταν η πρώτη φορά που μπαίνοντας σε μια ξένη χώρα θα το ριχνε στον ύπνο.

Τον ξύπνησε ένα δυνατό τράνταγμα, μάλλον λακκούβα, η μουσική συνέχιζε να παίζει συνοδευόμενη τώρα από το σφύριγμα του Στόικο, ετοιμάστηκε να του ζητήσει να χαμηλώσει την ένταση, μα αυτός σαν να διάβασε τη σκέψη του έκλεισε με μια απότομη κίνηση το κασετόφωνο.

- Μπλόκο, μονολόγησε.

Ο Νίκος έψαξε για οδοφράγματα και μπάρες μα το μόνο που ξεχώρισε ήταν μια φιγούρα στο πλάτωμα δεξιά του δρόμου να κάνει νοήματα, πιο πίσω παρκαρισμένο ένα στρατιωτικό τζιπ, ο ταξιτζής έκοψε ταχύτητα και το τιμόνι δεξιά, η Μόσκβα διαμαρτυρήθηκε ρολάροντας στις πέτρες και τα χαλίκια, στον ώμο της φιγούρας που φορούσε στολή παραλλαγής, κρεμόταν ένα αυτόματο και στο εσωτερικό του τζιπ ξεχώριζαν τρία κεφάλια καλυμμένα με κόκκινους μπερέδες.

Ο Στόικο βγήκε με τα χέρια στην ανάταση, ο Νίκος τον ακολούθησε αντιγράφοντας τις κινήσεις του, ο τύπος με τη στολή παραλλαγής τούς έψαξε ψηλαφώντας τους από τις μασχάλες ως τους αστραγάλους, αντάλλαξε μερικές κουβέντες με τον ταξιτζή κι αμέσως γύρισε στο Νίκο:

- Ωστε από τη χώρα της Δύσης έ... τουρίστας;

- Ψάχνω μια κοπέλα... και...

- Χα, χα Ακούσατε ρε τι είπε το παλικάρι; Ήρθε λέει στη χώρα μας να γαμήσει! Χα, χα... ήρθε να γαμήσει! Και ποια είναι ρε αυτή η γκόμενα που κάνει τόσο καλό πήδημα, συνέχισε, αλλάζοντας απότομα τον τόνο της φωνής του και αρπάζοντας τον απ' τα μαλλιά.

- Λέγε ρε τσογλάνι, κατάσκοπος είσαι ή μαυραγορίτης; Για ποιον δουλεύεις;

Ο Νίκος έτσι κι αλλιώς δεν είχε απάντηση να δώσει, θα το βούλωνε και ότι βγει, μα δεν χρειάστηκε, η φωνή από την ανοιχτή πόρτα του τζιπ ήταν διαταγή.

- Αποψίλωσέ τους και άστους να φύγουν.

Ο τύπος ξάφρισε όσα χαρτονομίσματα βρήκε στα πορτοφόλια τους, ζήτησε από το Νίκο να ανοίξει το σάκο και από το Στόικο το πορτ μπαγκάζ, δεν βρήκε κάτι που να του έκανε και τους χαιρέτησε υψώνοντας τα χρήματα στον αέρα.

- Γεια σας και να θυμάστε ότι είχατε τη τιμή να συμμετάσχετε στον έρανο του Εθνικού Μετώπου.

Το τζιπ σπίναρε πάνω χαλίκια, μια πέτρα κύλησε στα πόδια του Στόικο, αυτός την κλώτσησε με μανία πάνω στο φθαρμένο λάστιχο της Μόσκβα κι αμολώντας μια βρισιά πλησίασε το Νίκο που πασπάτευε το πορτοφόλι του.

- Κοίτα φίλε, χωρίς φράγκα δεν πας πουθενά.

- Μην ανησυχείς, δεν θα τα χάσεις τα λεφτά σου. Έχω κάνει κατάθεση στην τράπεζα της πρωτεύουσας. Αύριο το πρωί θα πάρεις όσα συμφωνήσαμε.

- Και που ξέρω ότι μου λες αλήθεια;

- Πρόβλημα σου, όπως και δικό μου πως θα γυρίσω πίσω αν μ' αφήσεις εδώ. Αν φύγεις χάνουμε κι οι δυο, αν με πάρεις, ποντάρεις ότι σου λέω αλήθεια και βγαίνουμε κι οι δυο κερδισμένοι.

- Διπλό αγώι και αυτά που μου πήραν.

- Έγινε.

Ο Στόικο έβγαλε τα μαύρα γυαλιά, οι ακτίνες δεν αντανakλούσαν πια στο καθρεφτάκι του οδηγού, παρά το καταχέιμωνο ο ήλιος είχε πιάσει ψηλά δίχως να τον αγκαλιάσει κάποιο σύννεφο, η Μόσκβα έστριψε από την άδεια εθνική και μπήκε στον επαρχιακό, στο αντίθετο ρεύμα ένα караβάνι τροχοφόρων κινούνταν αργά με σχάρες παραφορτωμένες και πορτ-μπαγκάζ να ξεχειλίζουν.

- Φεύγουν από την πρωτεύουσα. Όσοι έχουν χωριά την κάνουν. Μα φοβούνται και φεύγουν πολλοί μαζί κι έτσι δίνουν στόχο στα αεροπλάνα.

- Εμείς γιατί βγήκαμε από την εθνική;

- Ο επαρχιακός είναι πιο ασφαλής. Τώρα που πλησιάζουμε, καλύτερα να φυλάμε τον κώλο μας. Πάντως εγώ είμαι στη διάθεση σου. Ότι χρειαστείς. Και να συνεργαστούμε αν θες. Ξέρω από μπίζνες κι όσο να' ναι έχω και τα κονέ μου.

Μια αηδία τον κυρίεψε, μια σιχαμάρα και μια αναγούλα του ανακάτωσε το στομάχι, τα σαλιγκάρια βγαίνουν μετά τη βροχή μα να που μερικά είναι βιαστικά, ξαφνιάστηκε με τον εαυτό του, δεν του είχε ξανατύχει τελευταία, ήταν γερό στομάχι, είχε καιρό να ξεράσει, προσπάθησε να κρατηθεί όταν ένας συριγγός του διαπέρασε τα αυτιά κι αμέσως ακολούθησε ένας υπόκωφος θόρυβος σαν από σκασμένο λάστιχο, ο ήχος ερχόταν από μακριά, αποκλείεται να ναι από το караβάνι πρόλαβε και σκέφτηκε, οι άσπροι καπνοί που αναδύθηκαν από τις παρυφές της πρωτεύουσας, του έλυσαν την απορία.

- Δεν θα σταματήσουμε, ρώτησε σοκαρισμένος.
- Δεν υπάρχει λόγος. Βομβαρδίζουν τη γέφυρα στη δυτική είσοδο. Γι' αυτό δεν ήρθαμε από την εθνική. Τώρα θα πέσει η δεύτερη.

Τη δεύτερη βόμβα την είδε με τα μάτια του, έσκασε από τη μεριά τους σηκώνοντας το μανιτάρι που έβλεπε στις ταινίες.

- Μήπως είναι καλύτερα να σταματήσουμε;
- Μη φοβάσαι. Δεν έχεις ακούσει ότι οι φίλοι μας δεν μας πολεμάνε, μας εγχειρίζουν!

Η τρίτη βόμβα, γι' αυτή δεν είχε κάνει λόγο ο Στόικο, έσκασε στα εκατό μέτρα μπροστά τους, το χώμα σηκώθηκε σχηματίζοντας ένα καφέ σύννεφο πάνω από το νεκροταφείο, οι ταφόπλακες τινάχτηκαν στον αέρα σκορπίζοντας κομμάτια από μάρμαρο και ανθρώπινα μέλη, η Μόσκβα έκοψε τιμόνι και βγαίνοντας από το δρόμο φρέναρε ανάμεσα στους θάμνους.

- Αυτή δεν ήταν εγχείρηση, ήταν νεκροψία, μονολόγησε ο Στόικο παρατηρώντας με την άκρη του ματιού του το Νίκο να ξερνά στο διπλανό χαντάκι.

Η Ιρίνα τράβηξε το σεντόνι ως το στήθος της, τα καλοριφέρ του Hotel Imperial δούλευαν στο φουλ, παρά την έλλειψη πετρελαίου λόγω του εμπάργκο η μαύρη αγορά στα καύσιμα έδινε κι έπαιρνε, μα το νυχτικό της είχε μαζευτεί ως τους γοφούς αφήνοντας γυμνά τα πόδια, η σάρκα της λεία, αντιφέγγιζε στο χαμηλό φως του πορτατίφ, πρώτη φορά ντρεπόταν τη γύμνια της, οι μηροί της λεπτοί, σχεδόν στο πάχος της γάμπας, ίσως γι' αυτό κάποτε την είχαν πειράξει στο μετρό, έι ψιτ, πελεκάνος, της είχαν ψιθυρίσει δυο τύποι, δεν είχε καταλάβει αν ήταν κομπλιμέντο ή χλευασμός.

- Πότε φεύγουμε;

Απάντηση δεν πήρε, ίσως δεν την άκουσε, είχε κάνει τη φωνή της όσο πιο γλυκιά μπορούσε, μα κι αυτό είχε ένα όριο, αν και χτες το βράδυ η κουβέντα είχε καταλήξει πως δεν υπάρχουν όρια, όλα μπορούσαν να συμβούν σ' αυτό τον κόσμο.

- Πότε φεύγουμε, ξαναρώτησε πιο δυνατά.
- Δεν είπαμε; Μεθαύριο. Κατά το μεσημεράκι θα ξεκινήσουμε, το βράδυ θα είμαστε στα σύνορα.

Η απάντηση δόθηκε από έναν άνδρα γύρω στα πενήντα, ο Γιούρι βγήκε από το μπάνιο φορώντας μόνο το σώβρακο, δεν τα έδειχνε τα χρόνια του, το σώμα του σφιχτοδεμένο χωρίς περιττά κιλά, μπάττισε τα μάγουλα του με τη κολόνια του ξενοδοχείου και κάρφωσε τα μάτια του στο σημάδι που της είχε αφήσει λίγο πριν στο αριστερό της στήθος.

- Εκεί θα καταλάβεις τι σημαίνει ζωή. Δε θα σου λείψει τίποτα. Και κάποιοι μαλάκες αναρωτιούνται ακόμα γιατί έπεσε αυτό το κωλοσύστημα.
- Το σύστημα έπεσε γιατί δεν μας άφηνε να ονειρευόμαστε.
- Δεν ξέρω τι έκανες εσύ, αλλά εγώ πάντα ονειρευόμουν.

Ούτε στο όνειρό του δεν φανταζόταν τέτοιο αγώι, ο Στόικο βγήκε από την τράπεζα βαρύτερος ένα μάτσο χαρτονομίσματα κι ένα χαμόγελο ως τ' αυτιά, από τα χαράματα παραδοκούσε στο σαλονάκι του Imperial όπου είχε παρκάρει τον ξένο χτες το βράδυ, όχι θα τον άφηνε, το ξενοδοχείο ήταν το άντρο της μαφίας, ποιος ξέρει τι κουμάσι ήταν και του το παιζε αθώα περιστερά, κάποια μεγάλη κομπίνα θα ήταν στη μέση για να μην του παίρνει λέξη, ετοιμάστηκε να τον ξαναρωτήσει αν μπορούσε να μπει κι αυτός με κάποιο τρόπο στο κόλπο, μα τον είδε να ξεδιπλώνει ένα μπιγετάκι και να του δείχνει μια διεύθυνση, αμέσως προθυμοποιήθηκε να τον πετάξει ως εκεί με το ταξί.

Διασχίζοντας το κέντρο ο Νίκος παρατηρούσε την πόλη να ξεμυτίζει θαρρετά στην καινούργια μέρα, ο κόσμος πήγαινε στις δουλειές του βιαστικός και τα παιδιά στα σχολεία ξεφωνίζοντας, στους δρόμους μποτιλιαρίσματα και κόρνες, στρατός πουθενά, ούτε καν τροχονόμοι στις διασταυρώσεις, τα καταστήματα ανοιχτά και οι ουρές ελάχιστες. Τίποτα δεν θύμιζε ότι βρισκόταν στην καρδιά του πολέμου μέχρι που το ταξί μπήκε στις φτωχοσυνοικίες, λίγες εκατοντάδες μέτρα χωρίζαν τη ζωή που είχε αξία από αυτή που δεν είχε, πολυκατοικίες γκρεμισμένες σαν από σεισμό, εργοστάσια κατεστραμμένα κι ολόκληρα οικοδομικά τετράγωνα ερειπωμένα, στους δρόμους ψυχή.

Το ταξί φρέναρε μπροστά σ' ένα συγκρότημα πολυκατοικιών σε σχήμα «Π», οι προσόψεις τους αριθμημένες με τεράστια νούμερα, ο Νίκος έψαξε το 23, μια γκριζα πολυκατοικία με θυρωρείο, προχώρησε, η τζαμαρία σπασμένη και στην είσοδο κανείς, ανεβαίνοντας στο τρίτο με τα πόδια - το ασανσέρ δεν δούλευε - αιφνιδιάστηκε όταν άκουσε μουσική στη διαπασών, δεν έκανε λάθος, στα αυτιά του έφταναν ήχοι από πνευστά, γλέντι πρωϊνάτικα, αναρωτήθηκε πριν μπει στο δίλημμα, οι νότες για άλλη μια φορά τον τραβούσαν από τη μύτη, μα τούτη τη φορά αντιστάθηκε, σε άλλες συνθήκες θα μπορούσε να κάτσει ώρες στο διάδρομο σαν γνήσιος ωτακουστής, πήρε βαθειά ανάσα και πάτησε το κουδούνι του διαμερίσματος 45.

- Ποιος είναι; άκουσε πίσω από κλειστή πόρτα μια βαριά ανδρική φωνή.
- Χαίρετε, εδώ μένει η Ιρίνα Μπαρίκοβα;
- Όχι, έχει μετακομίσει.
- Έχει καιρό, ρώτησε όσο πιο ευγενικά μπορούσε, μα δεν πήρε καμιά απόκριση.
- Μήπως ξέρετε τουλάχιστον που έχει πάει; Είναι μεγάλη ανάγκη.

Έκανε να ξαναπατήσει το κουδούνι μα το μετάνιωσε, έκανε να φύγει αλλά κοντοστάθηκε, τόσα χιλιόμετρα για ένα τόσο φτηνό τέλος, ήταν νωρίς να αποδεχτεί την ήττα του, κατευθύνθηκε στην πόρτα του διαμερίσματος απ' όπου έρχονταν οι μουσικές και πάτησε με όλη του τη δύναμη το κουδούνι.

Του άνοιξε ένα τεράστιο χαμόγελο.

- Είμαι από τη χώρα της δύσης. Ψάχνω την Ιρίνα Μπαρίκοβα. Μήπως ξέρετε που έχει μετακομίσει; Είμαστε φίλοι χρόνια. Αλληλογραφούσαμε και ...
- Α! είστε φίλος της Ιρίνας; Δυστυχώς δεν ξέρω που μένει τώρα, αλλά ελάτε, περάστε μέσα, ίσως μάθουμε κάτι περισσότερο, έχουμε γλέντι. Παντρεύουμε τον αδελφό μου.

Ο Νίκος έδειξε δισταχτικός, περισσότερο από ευγένεια παρά από ντροπή, η μουσική του είχε μάθει να προσπερνάει ενδοιασμούς και άλλες τέτοιες πολυτέλειες.

- Δεν γίνεται, θα περάσετε έστω για ένα κρασί. Είναι το έθιμο.

Μπαίνοντας στο μικροσκοπικό διαμέρισμα οι καλεσμένοι τον χαιρέτησαν με μια κλίση της κεφαλής κι ένα χαμόγελο, κανένας δεν τον ρώτησε πως βρέθηκε στα μέρη τους, στο σαλονάκι η ορχήστρα των πνευστών έπαιζε τον «γαμπριάτικο», έτσι τον ενημέρωσε η μητέρα του γαμπρού, ούτε και αυτή γνώριζε κάτι για την Ιρίνα, έφυγαν ξαφνικά μετά τη σύλληψη του πατέρα της, δεν έφυγαν τους έδιωξε ο

κληρονόμος του παλιού ιδιοκτήτη, ένας στρυφνός εργένης, από τότε που μπήκε στο διαμέρισμα δεν ξαναβγήκε, μα γι αυτόν θα συζητάμε τώρα, το γλέντι είχε φουντώσει και τον τράβηξε στο χορό, τα βήματά του συντονίστηκαν αμέσως, το είχε αυτό το ταλέντο, οι καλεσμένοι ενθουσιάστηκαν και πιο πολύ ο γαμπρός, ένας νεαρός που δεν θα είχε πατήσει τα είκοσι πέντε, πάνω στο κέφι του έριξε μια περίτεχνη στροφή με το αναπηρικό του καροτσάκι.

Εύπνησε με τύψεις, σφίξιμο στα μηνίγγια κι ένα λεκέ στο μαξιλάρι. Το στόμα του έζεχνε μυρωδιές που δεν τις άντεχε ούτε η μύτη του και το στομάχι του σφιχτοδεμένος κόμπος, άγγιξε το λεκέ, ήταν ακόμα υγρός, τον μύρισε, δεν κατάλαβε αν ήταν σάλια ή ιδρώτας, η θέρμανση στο Imperial δούλευε στο φουλ, μα η αιτία δεν ήταν η ζέστη αλλά ο βραδινός εφιάλτης. Είχε καιρό να δει τον εαυτό του σε τέτοια χάλια.

Ανοιξε τα παντζούρια, ο παγωμένος αέρας περόνιασε το πρόσωπο του, χάζεψε τις μικρές νιφάδες χιονιού που στροβιλίζονταν στο φως τού απέναντι στύλου, πήρε μια βαθιά ανάσα κι αποφάσισε πως όπως όλοι οι κατηγορούμενοι χρειάζεται κι αυτός ένα καλό συνήγορο. Ναι, τον παρέσυρε η μουσική, αυτό ποτέ δεν μπόρεσε να το ελέγξει στη ζωή του, μια ζωή έτρεχε πίσω της, όλοι έχουν ανάγκη να υποταχτούν κάπου, αυτός εκεί, ναι, ήπια λίγο παραπάνω, μα τι άλλο θα μπορούσε να κάνει, ίσως να ρωτήσει και σ' άλλα διαμερίσματα στη πολυκατοικία, όχι ότι είχε ελπίδες, ίσα να μην έχει τύψεις αργότερα

Αθώος λόγω αμφιβολιών η ετυμηγορία, αμέσως πήρε τα πάνω του, μια βόλτα στο κέντρο κι ένα καλό φαγητό δώρο στον εαυτό του, του το χρωστούσε.

Στην κεντρική πλατεία τα αγάλματα των ηγετών της επανάστασης αποκεφαλισμένα και τα κομμένα κεφάλια στιβαγμένα στην άκρη, έστεκαν αντικριστά σαν να διαλέγονταν για τα αίτια της ήττας, στο μυαλό του ήρθε η συζήτηση στο Τριεθνές, πόσα ταξίδια μπορεί να κάνει ένας άνεργος, αναρωτήθηκε, ίσως τελικά η δυνατότητα να αξίζει περισσότερο από την αναγκαιότητα, μα η σειράνα του συναγερμού τον επανέφερε στην πραγματικότητα, ενστικτωδώς άρχισε να τρέχει, δεν άργησε να ανακαλύψει πως ήταν ο μοναδικός στην πλατεία που το είχε βάλει στα πόδια, κοντοστάθηκε ξεφυσώντας, οι μαγαζάτορες κατέβαζαν τα ρολά, οι κινήσεις τους αργές, ρουτινιάρικες, μα ο κόσμος λιγόστευε, κάπου εξαφανιζόταν. Η απέναντι στοά ήταν η απάντησή στην ερώτησή του.

Στριμώχτηκε ανάμεσα σε δυο τύπους, για την ακρίβεια αυτοί του άνοιξαν χώρο κι αυτός τους ευχαρίστησε μ' ένα νεύμα της κεφαλής, ο ένας φορούσε κασκέτο, ο άλλος τραγιάσκα, ίσως για να ξεχωρίζουν, τώρα που τους παρατηρεί από κοντά έμοιαζαν δίδυμοι, ετοιμάστηκε να τους ρωτήσει, μα τον πρόλαβε αυτός με το κασκέτο, του βαλε στη χούφτα του ένα χαρτονόμισμα και σηκώνοντας το κεφάλι φώναξε δυνατά:

- Βόρεια.

- Ανατολικά, απάντησε ο άλλος με την τραγιάσκα, αντιγράφοντας τις κινήσεις του.

Η στοά σείστηκε από τα θεμέλια, ο Νίκος δεν πρόλαβε να τρομάξει, όλοι γύρω του αδιαφόρησαν για τη βόμβα, κέρδισα! φώναξε αυτός με την τραγιάσκα βουτώντας το χαρτονόμισμα από τη χούφτα του Νίκου, μα κανείς δεν του έδωσε σημασία, όλοι είχαν στραφεί προς την πλατεία όπου ένας ξυλοπόδαρος κλόουν έκοβε βόλτες επιδεικνύοντας με θεατρικές κινήσεις τον κρεμασμένο στο στήθος του χάρτινο στόχο.

Με το άκουσμα της λήξης του συναγερμού ζήτησε από τους δίδυμους που θα μπορούσε να πάρει ένα καλό δείπνο κι αυτοί πάντα πρόθυμοι του πρότειναν το πιο παλιό εστιατόριο της πόλης

Το στυλ του παραήταν παραδοσιακό, μάλλον προς το ξεπεσμένο έφερνε, μια ξεθωριασμένη ταμπέλα με καλλιτεχνικά γράμματα, τζαμαρία με ξύλινα κουφώματα σκασμένα από την πολυκαιρία, τα τραπεζομάντιλα καθαρά μα ξεφτισμένα από τα πολλά πλυσίματα, οι καρέκλες με στρογγυλεμένες γωνίες και σκαλιστές πλάτες έδειχναν τα χρόνια τους από το ξεβαμμένο τους χρώμα, στους τοίχους απλίκες από σκούρο μέταλλο κι ένας μεγάλος καθρέφτης με χοντρό χρυσαφένιο κάδρο, μέσα του ο πολυέλαιος καθρεφτιζόταν σαν ανεστραμμένος πίδακας που ανάβλυζε φως.

Τα γούνινα καπέλα και οι ομπρέλες κρέμονταν από τον καλόγερο μοιάζοντας με σκουλαρίκια, οι λιγοστοί πελάτες, άνδρες κάποιας ηλικίας, είχαν πιάσει τις τέσσερις γωνιές, μοναχικοί και απόμακροι έδειχναν να απολαμβάνουν το δείπνο τους, μερικοί είχαν περάσει στο κονιάκ και κάποιοι λίγοι στον καφέ, στη γωνία ο ξερακιανός με το καρό σακάκι και τα στρογγυλά γυαλιά ξεφύλλιζε μια φυλλάδα, ο Νίκος διάλεξε ένα τραπέζι δίπλα στη τζαμαρία κοντά στο γεροντάκι με το παλιομοδίτικο κουστούμι και τη τσαλακωμένη γραβάτα.

Ο σερβιτόρος, έναν μεσήλικας με κοντόχοντρο σουλούπι και ποδιά δεμένη σφιχτά στη μέση του, περιφερόταν ανάμεσα στα τραπέζια τινάζοντας με μια άσπρη πετσέτα τα τραπεζομάντιλα.

- Πως από τα μέρη μας φίλε;

- Ψάχνω κάποιον... Κάποια μάλλον.

- Τι ψάχνεις να βρεις ρε φίλε, ψύλλους στα άχυρα. Εδώ έχουμε χάσει τα... Μας έχουν πηδήξει οι καριόληδες. Ο κώλος μας έχει γίνει... πρόσθεσε ενώ ο αντίχειρας του ενώθηκε με τον δείκτη σχηματίζοντας κύκλο, οι δικοί μας τον άνοιξαν και οι ξένοι μας τον έχωσαν.

Εκείνη τη στιγμή από το διπλανό τραπέζι το γεροντάκι άρχισε να μονολογεί σαν να παραμιλούσε.

- Είδα την πτώση της αυτοκρατορίας, τον πρώτο πόλεμο, τα χαρακώματα... Είδα τον ξεριζωμό και την προσφυγιά, τα σύνορα που χαραχτηκαν στο χάρτη... Είδα το γκρέμισμα του βασιλιά και τον δεύτερο πόλεμο. Την κατοχή... Είδα τον κόκκινο στρατό να προελαύνει, αλλά αυτό το...

- Αλλά την πτώση του τείχους όμως δεν την είδες! τον έκοψε ο σερβιτόρος και απευθυνόμενος στο Νίκο, συνέχισε ψιθυριστά:

- Έχει πάθει μερική αμνησία. Η μνήμη του έχει σταματήσει στο ενενήντα.

Το γεροντάκι δεν αντέδρασε αναγκάζοντας το σερβιτόρο να δυναμώσει τη φωνή του.

- Χάσατε σύντροφε Γκυγκλάβσκι, χάσατε. Πάρτο απόφαση.

Το γεροντάκι τότε ξερόβηξε δυο φορές, έστρωσε καπνό στο τσιγαρόχαρτο, το σάλιωσε, ανασηκώθηκε κάπως στην καρέκλα του και ξεσφίγγοντας τη γραβάτα τούς κοίταξε ίσια στα μάτια.

- Μπορεί να χάσαμε, αλλά είχαμε τα ωραιότερα τραγούδια.

Μια βουβαμάρα έπεσε στην αίθουσα, λένε ότι στο πέρασμά του ο χρόνος αφήνει πάντα κάποια κενά, μόνη παραφωνία το θρόισμα των φύλλων της εφημερίδας και το ανάλαφρο βάδισμα του μεσήλικα σερβιτόρου ανάμεσα στα τραπέζια.

Ο Νίκος απολάμβανε τη σιωπή κοιτώντας αφηρημένα έξω από τη τζαμαρία, παρατηρούσε τις νιφάδες να πέφτουν γλυκά πάνω στην άσφαλτο, τι σύγκρουση κι αυτή, η μόνη στο κόσμο που αντί για ένταση βγάζει μια ημεράδα, ίσως γι αυτό το χιόνι μας γαληνεύει, μα ξαφνικά το πρόσωπό του τσιτώθηκε, δεν έκανε λάθος, στο απέναντι πεζοδρόμιο ο ταξιτζής βάδιζε παρέα με τον άνδρα του μπλόκου.

Πετάχτηκε έξω, ο δρόμος άδειος, έτρεξε μέχρι τη γωνία, κανείς, διασχίζοντας το δρόμο ένα αυτοκίνητο πέρασε δίπλα του κορνάροντας, λίγο ακόμα και θα του παιρνε το πόδι, του ήρθε πάλι αυτή η αναούλα, όχι αυτή τη φορά δεν θα την

ξαναπάθαινε, θα κατέβαζε τα ρολά, ένα κι ένα ίσον δύο, τι νόημα είχε αν ήταν ή αν δεν ήταν, το σκάλισμα κάνει καλό στα λουλούδια, αλλά και στα αγκάθια, επέστρεψε στο τραπέζι και παρήγγειλε διπλό καφέ αποφασισμένος να απολαύσει κάθε γουλιά του.

Στον πάτο του φλυτζανιού είχε μείνει μόνο το κατακάθι όταν ένα λεπτό γυναικείο χέρι ακούμπησε διακριτικά μια χειρόγραφη κάρτα πάνω στο τραπέζι του: «Τι προτιμάτε, να μου δώσετε ένα δολάριο ή να σα φιλήσω».

Ο Νίκος γύρισε το κεφάλι γεμάτος περιέργεια, ένα παραμορφωμένο πρόσωπο προσπάθησε να του χαμογελάσει, ο Νίκος δεν άντεξε να το κοιτάζει, στο καμένο πρόσωπο της κοπέλας ξεχώριζαν μόνο δυο πράσινα σαν όαση στην έρημο μάτια, το όλο θέαμα του προκαλούσε ανάμικτα συναισθήματα, ανάμεσα στη συμπάθεια και στην αποστροφή διάλεξε το πρώτο, το στομάχι του δεν ήταν για πολλά, έβαλε το χέρι στην αριστερή τσέπη του σακακιού του, το πορτοφόλι έλειπε, έψαξε τις άλλες, τίποτα, έριξε μια βρισιά που τα έβαζε με το θεό που δεν πίστευε και προσπάθησε να θυμηθεί που μπορεί να το έχασε, φεύγοντας από το ξενοδοχείο το είχε βάλει στην αριστερή τσέπη, ήταν σίγουρος γι αυτό, το διαβατήριό δεξιά ήταν στη θέση του, το στοίχημα... οι δίδυμοι με ξάφρισαν, μονολόγησε και στράφηκε προς την κοπέλα με μια χειρονομία απόγνωσης.

Το κορίτσι τότε τον κοίταξε μ' ένα βλέμμα συμπάθειας, του χάιδεψε τα μαλλιά σαν να ταν παραστρατημένο παιδαρέλι και χωρίς να του αφήσει περιθώριο αντίδρασης, τον φίλησε παθιασμένα στο στόμα.

Η Ιρίνα έστρεψε αλλού το πρόσωπο της, το σιχαινόταν το φιλή στο στόμα πριν την πρωινή τουαλέτα, τα χείλη του γλίστρησαν απειλητικά στο λαιμό της, μα τα σταμάτησε το κουδούνισμα του ρολογιού, ο Γιούρι πάντα έβαζε τη δουλειά πάνω απ' όλα, η ώρα ήταν επτά ακριβώς κι η μέρα που ξημέρωνε είχε στο πρόγραμμα ταξίδι μακρινό, την είχε αυτή τη συνήθεια από μικρός, να ξυπνά δευτερόλεπτα πριν ακουστεί το ξυπνητήρι, το βιολογικό του ρολόι δεν έκανε ποτέ λάθος, σε αντίθεση με την Ιρίνα που θα προτιμούσε να είχε πέσει σε λήθαργο και ξυπνώντας να ανακαλύψει πως όλα αυτά ήταν ένα κακό όνειρο, αν πριν ένα χρόνο της έλεγαν ότι θα συμβούν όλα αυτά θα έβαζε τα γέλια, μα έτσι είναι η ζωή σε πάει πέρα από τη φαντασία, ίσως εκεί να βρίσκεται η αξία της, το νόημά της, ο λόγος που την κάνει υποφερτή, μα τώρα είχε φτηνώνει πολύ, τις προάλλες είχαν καθαρίσει κάποιον στο δρόμο εν ψυχρώ, τον διπλάρωσαν και τον εκτέλεσαν χωρίς να τον ρωτήσουν ούτε το όνομά του.

Άνοιξε διάπλατα το παράθυρο και στάθηκε ακουμπώντας με τους αγκώνες της στο πρεβάζι, αυτή η κίνηση της είχε γίνει συνήθεια τον τελευταίο καιρό, της άνοιγε τη μέρα, στην ευθεία του ματιού της μια κρούστα χιονιού είχε καλύψει τις στέγες των σπιτιών, μα ο δρόμος ευτυχώς ήταν καθαρός και οι υδρορροές έσταζαν, μπροστά στην είσοδο του ξενοδοχείου περίμενε ένας νεαρός με σακίδιο στον ώμο, πόσο έμοιαζε στο Νίκο! Ένα μελαγχολικό χαμόγελο ξέφυγε από τα χείλη της.

Το κλειστό ημιφορηγό αποφεύγοντας τους κεντρικούς δρόμους κατευθυνόταν στην άκρη της πόλης, ο καιρός καλύτερευε, τα σύννεφα είχαν μαζευτεί στην ανατολή και το χιόνι στα ρείθρα των πεζοδρομίων, στο τιμόνι ένας τριαντάρης ξυρισμένος γουλί, η Ιρίνα δεν έμαθε ποτέ το όνομά του, συστάσεις δεν γίνονται σ' αυτές τις δουλειές, την είχε ειρωνευτεί ο Γιούρι ανάμεσα σε δυο μεγάλες γουλιές αχνιστού καφέ.

Στις παρυφές της πόλης ο οδηγός έκοψε ταχύτητα και έστριψε σε μια έρημη αλάνα, με το που πάρκαρε ένα τσούρμο άνδρες και γυναίκες με μπογαλάκια στα

χέρια ξεπρόβαλαν από το πουθενά, ο Γιούρι κατέβηκε από το ημιφορτηγό και άρχισε να τους περιεργάζεται σαν αξιωματικός που επιθεωρούσε το λόχο του, έδιωξε δύο από τους άνδρες και μια γυναίκα αγνοώντας τις κλάψεις και τα παρακάλια τους και έκανε νόημα στους υπόλοιπους να μπου στο φορτηγάκι, η Ιρίνα δεν τόλμησε να βγάλει λέξη.

Το κοντέρ άγγιζε τα 140, πάτα το μη το φοβάσαι είναι δοκιμασμένο, προέτρεψε τον καράφλα ο Γιούρι βλέποντάς τον να χαλαρώνει το πόδι από το γκάζι, να τους σταματήσει η τροχαία για υπερβολική ταχύτητα θα ήταν το ανέκδοτο της χρονιάς, στα αυτιά τους έφταναν οι πρώτοι ήχοι των βομβαρδιστικών, δεν έδωσε σημασία κανείς.

Ο Γιούρι γύρισε και χτύπησε το τζάμι, ένα συρταρωτό παράθυρο χώριζε την καμπίνα από την κλειστή καρότσα, δεν πέρασε ούτε λεπτό κι ένα χέρι πρότεινε ένα μάτσο χαρτονομίσματα, ο Γιούρι τα μέτρησε φτώνοντας τα δάχτυλά του, η Ιρίνα ευχήθηκε να μην ξαναπλώσει τα χέρια του πάνω της, τα λεφτά ήταν εντάξει, έβαλε μερικά στο τσεπάκι του οδηγού, τόσα - όσα, του είπε και βγάζοντας ένα επιφώνημα ανακούφισης έχωσε το χέρι του αυτή τη φορά ανάμεσα στα σκέλια της Ιρίνας, αυτός ο άνθρωπος ότι έκανε έπρεπε να το συνόδευε με κάποιο βρυχηθμό.

Είχε σκοτεινιάσει όταν μπήκαν στο χωματόδρομο, στάση δεν είχαν κάνει τόσες ώρες, ο Γιούρι το είχε απαγορέψει μα το χέρι του δεν έλεγε να το μαζέψει, ακόμα και το τσιγάρο το άναβε με το αριστερό, της Ιρίνας της ερχόταν να κάνει το ψιλό της, αν ήταν αλλιώς τα πράγματα θα τα αμολούσε επί τόπου, μα τώρα δεν την έπαιρνε, θα το κατάπινε κι αυτό.

Ο δρόμος χαλούσε, γινόταν κακοτράχαλος, το φορτηγάκι χοροπηδούσε πάνω στις πέτρες με τα φώτα σβηστά, ο καράφλας φαινόταν να ξέρει καλά το δρόμο, έκοβε το τιμόνι πριν φανεί καλά καλά η στροφή, σύμμαχος του ο ξάστερος ουρανός και το φεγγάρι που λαμποκοπούσε, σταμάτησε όταν ξεπρόβαλλε μπροστά τους το ποτάμι, ο Γιούρι μ' ένα νεύμα τους ζήτησε να μείνουν στη θέση τους κι αμέσως έκανε σινιάλο με τα φώτα, η απάντηση ήρθε από απέναντι αυτοστιγμής, πέρασαν το ποτάμι στοιχημένοι σε φάλαγγα, το νερό παγωμένο, στην όχθη τους περίμενε ένα mini bus με φιμέ τζάμια και μια μαύρη BMW.

Τρεις τύποι βγήκαν από την BMW και κατευθύνθηκαν στο Γιούρι, κάτι ειπώθηκε μεταξύ τους, στην αρχή φάνηκε σαν να διαφωνούν μα στο τέλος έδωσαν τα χέρια, αμέσως ξεχώρισαν τρεις κοπέλες και τις έσυραν με το ζόρι ως τη BMW, πλησίασαν και την Ιρίνα μα ο Στόικο τους αγρίεψε, αυτή είναι δικιά μου, τους φώναξε, οι υπόλοιποι κοιτούσαν με απάθεια, κάποιοι χαζογελούσαν, ένας τους βλέποντας τις τρεις γυναίκες να αντιστέκονται, ψιθύριζε:

- Τραβάτε με κι ας κλαίω. Μακάρι ρε να ήμουνα στη θέση τους και θα πήγαινα μπουσουλώντας στα τέσσερα.

Η Ιρίνα έκρυψε με τις παλάμες το πρόσωπο της, είχε την εντύπωση πως είχε πιάσει πάτο, μα είχε δρόμο ακόμα μπροστά της, ίσως έπρεπε να αρχίσει να σκέφτεται πως θα τον συντομεύσει.